

[Mose Hansen.]

idet jeg ikke mener, at frihed på dette område vil føre til, at alle små ejendomme nedlægges og opkøbes, hvad jeg absolut heller ikke ønsker; frihed på dette område vil derimod fremme en harmonisk udvikling af ejendomsstørrelsen. Med den udvikling, landbruget er inde i teknisk, økonomisk og med hensyn til fremskaffelse af arbejdskraft, mener jeg, at den, der ønsker at supplere sit landbrug op ved tilkøb, det være sig mindre eller større landbrug, vil have en vidtgående interesse i, at det brug, der skal nedlægges, eller den jord, der skal købes, har en i forhold til hovedparcellen passende beliggenhed; det synes for mig at være tilstrækkeligt til, at udviklingen får et harmonisk forløb.

Jeg havde gerne set, at lovforslaget havde indeholdt en bestemmelse om ændring af landbrugsforpligtelsen for det mindre landbrug. Derved ville man efter min opfattelse opnå en øjeblikkelig løsning med hensyn til samdriftsforholdene for de mindre brug. Det er også min opfattelse, at ejerne af de mindre landbrug i så fald ville beholde de pågældende ejendomme og kun give jorden i brug til andre. Det anser jeg for den i øjeblikket bedste løsning; så må fremtiden afgøre, om der skal ske en videregående sammenlægning og nedlægning af disse landbrug.

Af det, jeg her har sagt, vil det fremgå, at det er min opfattelse, at landbruget bør have en videregående ret end den, der ligger i lovforslaget, til at ordne sine brugsforhold i frihed. Vi må huske på, at i dag er mange landmænd blevet deltidslandmænd, et begreb, som vi efter min opfattelse kommer til at anerkende og tage med i vurderingen af de fremtidige landbrugsstørrelser.

Jeg skal slutte med at sige, at mit parti selvfølgelig gerne vil medvirke til, at lovforslaget undergår en ændring i denne retning.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke samtlige ordførere, idet jeg dog med hensyn til tilslutning må undtage det ærede medlem hr. H. C. Toft; jeg er ikke helt klar over, om jeg også skal undtage det ærede medlem hr. Mose Hansen. Men også disse to ærede ordførere havde jo mange bemærkninger om lovforslaget, som

jeg med lidt god vilje — og næsten også uden den — kan betragte som anerkendende.

Til det ærede medlem hr. Teichert vil jeg gerne sige, at jeg har ingen betænkeligheder ved at gå over til den nye bonitering. Efter alle de sagkyndige udtalelser, der foreligger for mig, efter det stude, hvorpå vi står i dag, så langt som vi er nået, tror jeg ikke, den frembyder nogen betænkeligheder.

Det ærede medlem hr. Teichert rejste et andet spørgsmål, nemlig hvad der må gøres med den jord, der er under takst 20. Dertil må jeg sige, at landbrugsmaessigt er det ikke noget stort problem, for den jord, vi regner for så godt som værdiløs til landbrugsbedrift, har vi jo ingen særlig interesse i at holde på. Men jeg kan godt se, at der er adskillige andre problemer i forbindelse med denne jord, hvor den ligger ind under en ejendom; det er problemer, vi kan drøfte nærmere i udvalget, idet det vel nok kan være rimeligt at finde en form, så den måske ikke så frit kan frasælges, som den kan efter forslaget, som det nu er udformet.

Til det ærede medlem hr. Niels Eriksen kan jeg i og for sig nøjes med at sige et par ting. Når det ærede medlem siger, at det er en historisk erkendelse, at det er sammenlægning og ikke udstykning, det drejer sig om, vil jeg dertil svare: det er ikke helt rigtigt, når man tager i betragtning det standpunkt, som ikke alene mit parti, men mange i dette ting har haft gennem en lang årrække, nemlig at et stort antal af de mindre ejendomme, vi har i dag og har haft i mange år, er for små, og vi har da også sat ind på at supplere dem op til en passende størrelse. En stor del af jordlovgivningen er netop gået ud på at supplere disse ejendomme, så der er for så vidt intet nyt i den erkendelse, at vi har mange ejendomme, der er for små. Efterhånden som tiden går og udviklingen skrider frem, må vi erkende, at de nok er mere for små, end de har været før.

Det glæder mig, at det ærede medlem hr. Niels Eriksen siger, at når der er blevet enighed i landbokommissionen, skyldes det vel først og fremmest, at der er tradition for at løse landbrugsspørgsmål på et så bredt grundlag som muligt. Når det er det ærede medlems indstilling — hvad jeg påskønner — vil jeg tilføje, at det er også min